

Ajánlás a nyelvi előkészítő évfolyammal induló oktatás 10-13. évfolyamainak idegen nyelvi munkájához

Tartalom

1. Bevezető
2. A nyelvoktatás kereteinek áttekintése (9-13. évfolyamok)
3. Tartalmi kérdések a 10-13. évfolyamokon
4. Tervezési, szervezési kérdések a 10-13. évfolyamokon

1. Bevezető

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 2003. június 23-án elfogadott módosítása (28.§ (4) bekezdése, 29.§ (2) bekezdése) szerint a 2004/2005. tanévtől a gimnáziumok és szakközépiskolák fenntartójuk jóváhagyásával a kilencedik évfolyamon *nyelvi előkészítő osztályt* (NYEK) indíthatnak. A törvény előírja, hogy

- ✓ a kötelező tanórai foglalkozások legalább 40%-ában idegen (illetve nemzetiségi vagy kisebbségi) nyelvi képzés folyjon;
- ✓ a fennmaradó időkeret legalább 25%-át informatikai képzésre, a maradékot képességfejlesztésre kell fordítani;
- ✓ az iskolának a 10-13. évfolyamon emelt szintű oktatás keretében kell felkészítenie a tanulókat az emelt szintű nyelvi érettségire;
- ✓ a hat vagy nyolc évfolyammal működő gimnáziumokban a nyelvi előkészítő osztály a kilencedik évfolyam helyett másik évfolyamon is megszervezhető;
- ✓ egy középiskolában 2004. szeptember 1-jén egy, később minden évben eggyel több nyelvi előkészítő osztály indítható.

A törvény az emelt szintű érettségire való felkészítés kötelezettségén túl egyebet nem ír elő a 10-13. évfolyamokra. Ennek megfelelően a *jelen ajánlás célja*, hogy szakmai tanácsokkal segítsen ezen *négy évfolyam idegen nyelvi munkájának előkészítésében*. Áttekintést nyújt a 9-13. évfolyamok céljairól, útmutatást ad a 10-13. évfolyamokon felmerülő fő tartalmi és tervezési/szervezési kérdésekben. Mivel az ajánlás a gyakorló nyelvtanároknak szól, a javaslatokat *konkrét modellfeladatok* és egy *tantervjavaslat* illusztrálják.

Az intenzív oktatással induló, majd további négy középiskolai évben hagyományos óraszámban folytatódó nyelvtanítás bevezetése olyan, már sikeresen működő programok tapasztalataiból indult ki, mint a két tanítási nyelvű képzés vagy az Arany János Tehetséggondozó Program. A következő táblázat a három rendszert veti össze.

	Idegen nyelvi óraszám a 9. évfolyamon	A 9. évfolyam nyelvoktatásának célja	A 9. évfolyamon tanult nyelvek száma	Idegen nyelvi óraszám a 10-13. évfolyamokon	Tantárgyközi integráció a 10-13. évfolyamon
<i>Két tanítási nyelvű intézmények</i>	18-20 óra	Olyan önálló nyelvhasználói szintre eljuttatni valamennyi diákot, hogy képesek legyenek a 10.	egy	<ul style="list-style-type: none">• 1. nyelv - heti 3-5 óra• 2. nyelv - heti 3 óra	<ul style="list-style-type: none">• célnyelv és civilizáció, társadalom ismeret• célnyelven tanított

		évfolyamtól legalább két tantárgyat célnyelven tanulni			tantárgyak: matematika, fizika, földrajz, biológia, történelem, szakmai tantárgy, informatika
<i>Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevő középiskolák</i>	7 óra	A négy nyelvi alapkészség kiemelt fejlesztése, a használható nyelvtudás megalapozása	egy	<ul style="list-style-type: none"> • 1. nyelv – heti 5 óra • 2. nyelv – heti 3 óra 	Informatika tantárgy keretében
<i>NYEK-es középiskolák¹</i>	Leggyakoribb változatok <ul style="list-style-type: none"> • egy nyelv esetén heti 12 óra • két nyelv: 1. nyelv: heti 12 óra, 2. nyelv: heti 3 óra 	Nincs adat	<ul style="list-style-type: none"> • 86% - 1 nyelv • 14% - 2 nyelv 	Nincs adat, de szükségszerűen áttérés következik az intenzív nyelvtanításból az extenzívbe	Nincs adat, de feltétlenül javasolt az alacsonyabb óraszámú végzett idegen nyelvi munka kiegészítésére, megerősítésére

A fentiek alapján a jelen ajánlás a következőkből indul ki:

- a táblázatban szereplő oktatási formák tapasztalatai,
- a NYEK 9. évfolyamának idegen nyelvi tartalmához készült ajánlásban megfogalmazott koncepció,
- a lábjegyzetben megadott felmérés adatai,
- egy 2004. szeptemberében, minden iskolába kiküldött kérdőívre adott válaszok,
- aktuális hazai és nemzetközi dokumentumok (lásd 4. Tervezési és szervezési kérdések).

Az egyre népszerűbbé váló (a 2005/2006. tanévben a korábbi évnél még több, 525 intézmény kívánja beindítani) NYEK-kel induló oktatás nyújtotta széleskörű lehetőségek minél hatékonyabb kiaknázása érdekében fontos, hogy a tanárok folyamatos szakmai támogatást élvezzenek – ehhez járul hozzá mások között a jelen ajánlás is.

2. A 9-13. évfolyamon folyó nyelvoktatás kereteinek áttekintése

2.1 9-13. évfolyamokra

- Általános és közvetlen céloknak az ajánlásban (Ajánlás a NYEK-kel induló oktatás idegen nyelvi tartalmához) összefoglaltakat kell tekinteni.
- A tervezés célorientált legyen. A lent felsorolt dokumentumok alapján (érettségi követelmények stb.) megfogalmazott részletes célok a konkrét tanulócsoporthoz szabottak legyenek.
- A fő hangsúlynak a kommunikációs készségek integrált fejlesztésén, a használható nyelvtudás elsajátításán kell lennie. Nem lehet elsődleges, illetve egyetlen cél az emelt

¹ A számadatok forrása: *Nikolov M. És Ottó I.: Jelentés a nyelvi előkészítő évfolyamos tanulók körében a 2004/2005. tanév őszi félévében elvégzett felmérésről angol és német nyelvből* (http://www.om.hu/letolt/vilagnyelv/om_nyek_jelentes_2004_osz.pdf)

szintű érettségire való felkészülés – ennek a nyelvi fejlesztés megfelelő pontján érdemes csak előtérbe kerülnie.

- Fontos cél ezek mellett, hogy tanulóink elsajátítsák a megfelelő nyelvtanulási stratégiákat, így képesek lesznek tudásukat önállóan fenntartani, továbbfejleszteni és más idegen nyelvekre is alkalmazni. Ehhez nagyban hozzájárul a reflexív módszerek ismerete és felhasználása.
- Az értékelés folyamatos legyen és épüljön a korszerű értékelési technikákra, például az ön- illetve a társértékelésre.
- Mind az oktatás, mind az értékelés a tanári együttműködésen kell, hogy alapuljon. Az osztályról közösen vezetett dokumentáció időigényes ugyan, de felbecsülhetetlenül hasznos ennek az innovatív, elindulóban lévő oktatási formának a jövőbeni fejlesztéséhez.

2.2 9. évfolyamra

- Az intenzív nyelvoktatás nagyrészt a már ismert módszertani elemekre épül, a különbséget az jelenti, hogy ezek súlyozása megváltozik és kiegészülnek olyan eszközökkel, melyekre a szűkösebb órakeret kevesebb lehetőséget ad. A szokványos óraszám megtöbbszörözése nem jelenti azt, hogy az új anyag mennyisége is ezzel egyenes arányban növekszik.
- Az idegen nyelvi munkát szintfelméréssel célszerű kezdeni. A felvételi óta eltelt idő, valamint a vizsgakörülmények hatása miatt még az esetleg nyelvi felvételi eljárásom keresztül bekerült tanulók éppen akkori nyelvi szintjét sem ismerhetjük tökéletesen. A felméréshez számos kereskedelmi teszt áll rendelkezésre, emellett az Oktatási Minisztérium külön e célra is kidolgoztatott és az iskolákba eljuttat majd egy feladatsort angol és német nyelvre.
- A szintfelmérést érdemes összekapcsolni egy igényfelméréssel – mit is szeretnének a tanulók elérni ebben az oktatási formában. Ez segít a tanárnak a tananyag kiválasztásában, illetve a már kiválasztott anyag megfelelő adaptációjában.
- A magasabb óraszám teret kínál a számítógépes nyelvoktatás bevezetésére, gyakoribb alkalmazására és a tantárgyközi integráció adta lehetőségek kiaknázására.

2.3 10-13. évfolyamra

- Ezen a négy évfolyamon továbbra is a legfontosabb cél a használható nyelvtudás megszerzése.
- Kiemelt hangsúlyt kap az önálló nyelvtanulásra való felkészítés. A megfelelő tanulási stratégiák elsajátításával nemcsak újabb idegen nyelvek tanulhatók meg, hanem más tudományterületek is kézzelfoghatóbbá válnak.
- Bár nem elsődleges cél, az emelt szintű érettségire való felkészülés a középiskolai nyelvtanulás egyik alapvető eleme. A sikeres vizsga után azonban a tanulók nyelvtudását szinten kell tartani. Emellett a felszabaduló időt második, illetve harmadik nyelv tanulására célszerű fordítani. A NYEK-es oktatás lehetőséget nyújt a kevésbé tanult nyelvek bevezetésére, fontosságuknak megfelelő térnyerésére.
- A 9. évfolyam intenzív nyelvi munkája után az alacsonyabb óraszám a haladás lassulását, így esetleg a tanulók motiváltságának csökkenését eredményezheti. Megfelelő módszertani eszközökkel, a tantárgyközi integráció adta lehetőségek felhasználásával elkerülhető a fejlődés ívének megtörése.

- Fontos az elvégzett munka folyamatos dokumentációja, hiszen a tapasztalatok mindig értékes forrásai a tervezésnek.

3. Tartalmi kérdések a 10-13. évfolyamokon

3.1 Átmenet a 9. évfolyam intenzív nyelvi munkájából a 10-13. évfolyamok alacsonyabb óraszámú folyó nyelvoktatásába

A 10–13. évfolyamokon folyó nyelvtanítás elsődlegesen nem arra irányul, hogy a tanulók minél korábban előrehozott emeltszintű érettségig tegyenek. A cél inkább a nyelvi előkészítő évfolyamon elért nyelvi szint továbbfejlesztése és a nyelvtanulás révén más ismeretek és készségek elsajátítása. Ezért a nyelvórákon folyó és ahhoz kapcsolódó önálló munkának nemcsak a tanulók nyelvtudás-szintjét kell növelnie, nemcsak magabiztosabb nyelvhasználókká kell tennie őket, de az itt elsajátított készségek, tanulási stratégiák lehetőséget adnak az életen át tartó nyelvtanulás gyakorlására is, valamint nyelvtudásuk más területen való felhasználására is.

A 10–13. évfolyamon folyó nyelvoktatói munka megtervezésénél két tényezőt kell szem előtt tartani. Egyrészt, az előkészítő évfolyamot végzett tanulók nyelvtanulási folyamata nem törhet meg. Tehát az előkészítő évfolyamon bevált és elsajátított új módszerek, tanulási formák alkalmazása, a projektmunka, a kommunikatív nyelvoktatás alapelveire épülő tankönyvek és segédanyagok felhasználása a tanórákon továbbra is folytatódik. Másrésztől azonban, mivel a nyelvi előkészítővel szemben ezeken az évfolyamokon a nyelvórák száma jóval kevesebb, az új helyzet újfajta megoldásokat is követel.

A legnagyobb, s egyben a legizgalmasabb változás, hogy a tanulók ismét több különböző tantárgyat tanulnak, az idegen nyelv mellett a többi műveltségi terület is hangsúlyossá válik. A váltás a nyelvi előkészítő évfolyam intenzív, rövid idő alatt komoly előrehaladást nyújtó képzéséről az alacsonyabb óraszámú nyelvi képzésre azonban negatív hatású is lehet a tanulók hozzáállására és motivációjára. Ennek oka egyrészt a sokak által tapasztalt *plateau*-érzés, azaz hogy egy bizonyos szintet elérve a nyelvi fejlődés lelassul, vagy a nyelvtanuló nem érzékeli, hogy tudása továbbfejlődik. Fontos tehát, hogy az alacsonyabb óraszám ellenére is törekedjünk a változatosságra mind a tananyag, a feladattípusok, mind az alkalmazott módszerek területén, s tudatosítsuk tanulóinkban, hogy az alacsonyabb óraszám ellenére is lehetőség van nyelvi fejlődésre.

3.2 Tantárgyközi integráció

A kevesebb nyelvóra problémájára megoldást jelenthet a tantárgyközi integráció bevezetése nyelvórákon és nyelvórákon kívül. Ez része lehet a 9. évfolyamon már esetleg elkezdett tantárgyi integrációs folyamat kiteljesítésének. A más műveltségi területek elsajátításához szükséges tudás megszerzése különböző gondolkodási készségek és tanulási stratégiák alkalmazására és megtanulására teremt lehetőséget, és alkalmas a kooperatív tanulás gyakorlására. Az ilyen nyelvtanulási helyzetek azáltal, hogy új kihívások – valódi, intellektuális munkát igénylő feladatok – elé állítják a nyelvtanulót, az újfajta módszerek, megközelítési módok révén növelik a tanulók érdeklődését, motivációját. Ezáltal a nyelvtudás fejlődésének töretlenségét szolgálják, és egyben felkészítik a tanulót az önálló nyelvtanulás és/vagy ismeretszerzés közben alkalmazható technikákra. A tantárgyközi integráció gyakorlati

megvalósíthatóságának illusztrálására a különböző lehetőségeket lent feladatjavaslatok, elérési helyek/források (pl. tantervek) kísérik.

3.2.1 A tantárgyközi integráció megvalósítható a nyelvórák keretében

- egyes témakörök, irodalmi művek, történeti vagy kultúrtörténeti témák mélyebb, esetleg projekt jellegű feldolgozásával

<p>KIÁLLÍTÁS A TANTEREMBEN</p> <p>Témalehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none">• brit/amerikai festészet (egy stílus/korszak, pl. The Pre-Raphaelites, egy technika, pl. watercolour, egy műfaj, pl. tájképfestészet)• német képzőművészet (gótika, építészet, katedrálisok - modern kori irányzatok-Hundertwasser, Dürer, rézmetszet, grafika, Brueghel testvérek)• spanyol képzőművészet (Gaudí építésze, Velázquez, el Greco, Salvador Dali, Picasso korszakai, spanyol népművészet - vert csipke)• francia képzőművészet (a francia gótikus katedrálisok, expresszionisták, impresszionisták-magyar követőik) <p>Idő: 3-4 tanóra Munkaforma: páros, csoport Produktum: egy kiállítás a tanteremben, melyhez a kiállítást ismertető katalógust a diákok írják</p> <p>Bevezetés (5-10 perc) 5-10 képet feltűzünk a falra. A tanulók párosával körbesétálnak a teremben, megnézegetik, megbeszélik a képeket, mintha kiállításon lennének.</p> <p>Előkészítő gyakorlatok (30-40 perc) Szókincsfejlesztés 1. A tanulók négyes-ötös csoportokban dolgoznak. Mindenki egy rövid (különböző!) szöveget kap, amely az adott korszakról, technikáról stb. tartalmaz információt. Pár perces olvasás után továbbadják csoportjuk tagjainak a kapott információt és közösen kitöltenek egy táblázatot. Szókincsfejlesztés 2. A táblára kitűzött szavak/kifejezések egy-egy képre vonatkoznak. A tanulónak párosítaniuk kell a szavakat a megfelelő képpel. Képleírás készítése, a szavak gyakorlása A tanulók párokban dolgoznak. Mindegyik pár kap egy képet, melyről részletes leírást készít (színek, formák, kompozíció, hangulat) oly módon, hogy a legnyilvánvalóbb, legátláthatóbb részleteket visszatartják, csak a végén írják le. A tanár begyűjti, majd felolvassa a leírásokat, a tanulók megpróbálnak rájönni, melyik képről van szó.</p> <p>Kutatómunka (45 perc) Új képeket kapnak, azokat egymás között szétosztják. Párokból dolgozva, információt gyűjtenek képükről, a festőről.</p> <p>A katalógus elkészítése (45 perc + házi feladat) Megírják a képleírásokat, a bevezetőt, egymás szövegeit javítják szerkesztik, összeállítják a katalógust.</p>
--

- nyilvános beszéd, érvelés, esszéírás, levélírás tanításával a tanult idegen nyelven

A NYEK koncepciója az idegen nyelvi és informatikai képzés mellett az anyanyelvi kompetenciák, kiemelten a nyilvános beszéd fejlesztésének szükségességét hangsúlyozza. A 9. évfolyamon civilizációs témakörök feldolgozásával anyanyelven történhet a szónoklás, érvelés, vitatechnika elsajátítása.

A NYEK évfolyammal induló képzés várhatóan sok diákot ösztönöz arra, hogy emelt szintű idegen nyelvi érettségi vizsgát tegyen. Az emelt szintű idegen nyelvi érettségi követelményeivel összhangban a továbbtanuláshoz és a munka világába való bekapcsolódáshoz rendelkezni kell azokkal az ismeretekkel, készségekkel, amelyekkel tetszőleges témában (esszéírás, fogalmazás, levélírás, recenziókészítés, pályázati űrlap kitöltés) szakszerűen tud írásban kommunikálni, illetve nyilvánosság előtt képes előadást tartani, vitában részt venni. A cselekvő állampolgári magatartás gyakorlásához, az egyenrangú Európai polgártudat kialakulásához elengedhetetlen feltételek ezek. A 10. évfolyamtól, az idegen nyelvi órák keretében, a tananyaghoz kapcsolódó témák feldolgozásával történhet a leírt készségek fejlesztése.

- **KISELŐADÁS KÉSZÍTÉSE**

Cél: nyilvános beszéd gyakorlása

munkaforma: egyéni munka

Felkészülési idő: 1-2 hét

Produktum:

5-10 perces referátum egy választott műalkotásról, híres személyről, nevezetes eseményről, ünnepről, hagyományokról

Témalehetőségek:

- angol, amerikai: Stonehenge, Big Ben, Marylin Monroe, Halloween, Veterans' day, Poppy day stb,
- német, németalföldi, osztrák, svájci: Alekszander platz, Brüsszel főté, E.T.A.Hoffman, Grimm testvérek, Humbolt testvérek, Tell Vilmos, a svájci csokoládégyártás, sörkésztés, sörfesztivál Bajorországban, Neuschwanstein, Wagner, Wallhalla, Konrad Adenauer stb.
- spanyol: Cid, Servantes, F. Garcia Lorca , flamenco-Antonio Gades, királyi család, spanyol borok, konyhaművészet (paella készítés), mór emlékek Spanyolországban
- francia : Sorbonne egyetem, Diderot enciklopédiája, Victor Hugo , autógyártás.

Amennyiben a kiselőadások értékelése megadott szempontok és szabályok alapján idegen nyelven történik, a feladat alkalmas a vitakészség , vitakultúra fejlesztésére is .

- **VITAFÓRUM**

Cél: vitakészség, érveléstechnikák fejlesztése

munkaforma: egyéni, páros, csoport munka is lehet

Idő: 2-6 óra

Előkészítés

Egy tanuló elkészíti a 3 perces vitaindító referátumot a következő témakör(ök)ben:

- *Az ünnepek segítik a családi kötelek megerősítését*
- *A nyelvtan tanulása nem szükséges feltétele a nyelv elsajátításának.*

Vita a tanórán

A többi diák szereposztás szerint állást foglal ellene, vagy mellette.

A páros vita során ki-ki a saját szerepe szerint érvel. A vita összegzésekor érdemes a valós véleményeket is meghallgatni, következtetéseket levonni.

A feladat alternatív megoldása

Egy aktuális téma megvitatása történhet úgy is, hogy minden tanuló a saját álláspontját képviseli a vita folyamán: *Az Internetről történő letöltés megéri, mert...*

Az Internetről történő letöltés veszélyes, mert...

A vita alapjául szolgáló témával a nyelvi készségek és vitakultúra fejlesztése mellett a társadalmi ismeretek is bővülnek.

- **ÉRVELŐ ESSZÉ ÍRÁSA**

Cél: írásbeli kifejezőkészség fejlesztése

Munkaforma: egyéni

Idő: 2-4 óra

Téma: Ember és környezet – győzd meg a helyi önkormányzatot arról, hogy nem szabad a főtcai fasort kivágnatni

- **LEVÉLÍRÁS**

Cél: a formális és informális kommunikáció szabályainak elsajátítása és felhasználása

Munkaforma: egyéni

Idő: 1-2 óra

- *Külföldi (célnyelv!) barátod tudja rólad, hogy tavaly jártál Londonban/Berlinben/Madridban/Párizsban. Arra kér, hogy javasolj programot három napos ottartózkodására. Válaszolj neki E-mailban!*
- *Babysitter állást szeretnél vállalni angol/ német/spanyol/francia nyelvterületen. Egy ügynökség számára készíts magadról bemutatkozót, illetve fogalmaz, meg, miért szeretnél külföldön dolgozni!*
- *Külföldön szeretnél tanulni. Pályázz meg egy ösztöndíjas lehetőséget a neked tetsző témában!*

- **ELBESZÉLŐ FOGALMAZÁS**

Cél: az íráskészség fejlesztése

Munkaforma: egyéni

Idő: 1-2 óra

- *Írj egy saját rejtélyes történetet E. A. Poe A Morgue utcai kettős gyilkosság című műve felhasználásával! A történet egy versenyre készüljön, melyen az előírások a következők ...*
- *Írj egy mesét a következő mű alapján: Grimm hat hattyú/Andersen: Rút kis kacsa vagy Lafontaine szabadon választott meséje alapján! A történet egy versenyre készüljön, melyen az előírások a következők ...*

- **LEÍRÓ FOGALMAZÁS**

Cél: a tanulók gyakorolják, hogyan készíthetnek minél érzékletesebb, pontosabb leírást egy helyről/emberről/tárgyról

Idő: 10-12 tanóra

Produktum: helyleírás - cikk az iskolaújságba

Rövid, érzékletes leírás készítése egy helyről (4-5 óra)

A tanulók különböző rávezető gyakorlatok segítségével felfedezik bizonyos helyekhez kötődő érzékszervi tapasztalataikat (hangok, zajok, képek, illatok, szagok ...), s leírást készítenek egy strandról/egy nyüzsgő térről/a rendtelenségről a szobájukban úgy, hogy részletes és érzékletes leírásuk minél pontosabban megmutassa társaiknak az adott helyet. Az írásfeladatokat sok szókinccsfelkészítő feladat kíséri, mely segítséget ad a tanulóknak érzékszervi tapasztalataik minél pontosabb kifejezésére.

Egy tárgy, mely fontos számodra (2 óra)

A tanulók rövid pontos leírást készítenek egy tárgyról (méret, forma, szín, használat, ...), leírásukat egy központi gondolat köré szervezve, megmutatván miért is fontos nekik a tárgy.

Esszéírás -helyleírás (4-5 óra)

Előkészítő gyakorlatok után a tanulók egy 400-500 szavas leírást készítenek egy helyről, mely fontos számukra, melyhez erős érzelmeik, különleges hangulat vagy érzelmeik fűződnek. Az esszé az iskolaújság számára íródik, a legjobbakat az újság közli.

Az első változat megírása után a tanulók egymás munkáját értékelik, megadott szempontok alapján javaslatokat tesznek a szöveg javítására, újraírására.

- a számítógépes nyelvoktatás lehetőségeinek kihasználásával

- Tanmenetjavaslat a NYEK számítógépes nyelvóráihoz megtalálható az Oktatási Minisztérium honlapján:
(<http://www.om.hu/main.php?folderID=710&articleID=4202&ctag=articlelist&iid=1>)
- Ingyenes hozzáférés az Oxford Reference Online enciklopédia gyűjteményhez NYEK-et indított iskoláknak: <http://www.om.hu/main.php?folderID=1094>

- szaktárgyi órákon végzett munkára való felkészüléssel

MARTIN LUTHER KING, WILLY BRANDT, JUAN CARLOS, ROBERT SCHUMANN,

A tevékenység célja: anyaggyűjtés idegen nyelven, történelmi dokumentumok idegennyelvű feldolgozása

Idő: 2x45 perc

Munkaforma: csoport

Kutatómunka (1 óra)

A tanulók három különböző csoportban dolgozva információt gyűjtenek

1. A híres személyiség életéről/életének fontos állomásairól
2. A híres személyiség történelmi jelentőségéről
3. elolvassák és meghallgatják egy híres beszédét.

Feldolgozás (1 óra)

A megszerzett adatokból kiselőadást/hallás utáni megértési feladatot (a beszédről) készítenek a csoportok.

3.2.2 A tantárgyközi integráció történhet a szaktárgyi órákon is

- Bizonyos feladattípusok, munkaformák idegen nyelven való elvégzésével (pl. kutatás, összegzés, prezentáció), vagy bizonyos anyagrészek idegen nyelven való elsajátításával, melyet segíthetnek például a *Világ – Nyelv* pályázat felhívására elkészített szaktárgyi segédanyagok.

Lásd *1. sz. melléklet* (24-26. o.)

- A tantárgyi integráció keretében végzett projekt munka által, melyben az egy osztályt tanító tanárok egy nagy közös vagy több kisebb, különálló munkacsoportot alkotva közös projektek megvalósításán dolgoznak. Ezeknek a munkacsoportoknak lehet a célnyelv a munkanyelve, vagy csak a projekthez szükséges források lehetnek célnyelviek, vagy éppen a projekt végeredménye – tanulmány, poszter, weboldal stb. – készül el a célnyelven. A projekt munka annál értékesebb, minél több résztvevő együttes munkáját reprezentálja a közös produktum és az eredményt minél szélesebb körben megismerik. A személyiség fejlődésére rendkívül nagy hatást gyakorol a csapatmunkában létrehozott produkció, a nyilvános szereplés. A közönség lehet a szülők, a tantestület és a diáktársak.

AZ ARTHUR MONDAKÖR, NIEBELUNGOK SIGFRIED, CID, ABELARD ÉS ÉLOISE (10. ÉVFOLYAM)

Cél: megismerkedés az a választott idegen nyelvet beszélő nép mondavilágával, egy közös alkotás létrehozása

Idő: 4-9 hónap

Munkaforma: egyéni, páros, csoportos (minden az évfolyamon tanuló diák és ott tanító tanár összmunkájára szükség van a projekt megvalósításához)

Produktum: egy három nyelvű (idegen nyelv, magyar, pantomim) színdarab (ezen felül az összegyűjtött anyagokból, és elkészített poszterekből kiállítás is készülhet)

A munka leírása tantárgyanként

Idegen nyelv és magyar órák

A projekt során a diákok a témára vonatkozó, általuk összegyűjtött irodalomból színdarabot írnak magyarul és a tanult idegen nyelven.

Az anyanyelvi kompetenciákat fejlesztő tanár a nyilvános beszéd, szövegalkotás, szereposztás tekintetében ad segítséget. A nyelvtanár az idegen nyelven történő szövegalkotásban, kiejtés javításában, az előadásra való felkészülésben segíti a diákokat.

Rajz órák

A diszleteket, jelmezeket maguk tervezik és készítik.

Önismeret és tanulás tanulása

Amennyiben ezek a tantárgyak is szerepelnek a NYEK tantárgyai között, azok a tanárok is bekapcsolódhatnak a projektbe, akik ezeket a tantárgyakat tanítják és a tantárgy adta lehetőségeket kiaknázva segítik elő a bemutató sikerét.

A projekt a szülők és az iskola nyilvánossága előtt bemutatott előadással zárul.

Fontos észrevenni, hogy ezen feladatok megvalósításának alapfeltétele az egy osztályt tanító tanárok szoros együttműködése, rendszeres megbeszélések, közös tervezés, értékelés, mely új feladatokat ró tanárra és diákra egyaránt.

3.2.3 A tantárgyközi integrációt szolgálja a célnyelvi civilizáció mint önálló tantárgy bevezetése is,

mely tantárgy megismerteti a tanulókat a célnyelvi országok földrajzával, történelmével, fontos kultúrtörténeti eseményeivel, művészeti alkotásaival

A célnyelvi civilizáció tantárgy részletes leírása és vizsgakövetelményei megtalálhatók az Oktatási Minisztérium honlapján:

<http://www.om.hu/main.php?folderID=405&articleID=1826&ctag=articlelist&iid=1>

3.3 Felkészülés az emeltszintű érettségire

A NYEK osztályokban és ezek felsőbb évfolyamain sem lehet elsődleges, ill. egyedüli cél, hogy a tanulók minél hamarabb letegyék az (emelt) szintű érettségi vizsgát.

Mivel azonban az érettségire való felkészülés a középiskolai tanulmányok egyik alapvető eleme, a nyelvtanárnak ismernie kell az érettségi vizsga követelményeit, feladattípusait, általános szemléletét. A nyelvi felkészítés, készségfejlesztés legyen hosszabb időn át tartó, a

kommunikatív nyelvtanítás elvein alapuló könyveken alapuló folyamat. Fontos, hogy a nyelvtanítás középpontjában ne tankönyvek és segédanyagok, hanem a nyelvi kompetenciák fejlesztése álljon.

Az új érettségi vizsgák értékelési koncepcióját követve a diákok tudását folyamatosan, készségenként értékeljük. A mérést és értékelést a csoportot oktató nyelvtanároknak közösen célszerű elvégezniük.

4. Tervezési, szervezési kérdések a 10-13. évfolyamokon

4.1 Az idegen nyelvi óraszámok kialakítása

A NYEK beindítását lehetővé tevő közoktatási törvény módosítás csupán a 9. évfolyam idegen nyelvi óraszámának minimumát határozza meg, a következő négy évre tehát az egyéb előírásokat tekintendők irányadónak. Az óraszámok kialakításánál mérvadó előírás még azonban az emelt szintű érettségire való felkészítés kötelezettsége.

A bevezetőben felsorolt kiindulási pontok alapján, az 5 év alatti heti óraszámokat összeadva a teljesen kezdő szintről 25-30 óra (lásd táblázat lent) szükséges a törvényben meghatározott cél, azaz az Európa Tanács idegen nyelvi tudás szintmeghatározó táblázata szerint a B2 európai középszint eléréséhez. A 2004/2005. tanévben legáltalánosabbnak bizonyult, 9. évfolyamon heti 12 órával induló, egy nyelves NYEK-es oktatással számolva készült az alábbi óraszám javaslat, mely természetesen csupán egy a lehetőségek sorában.

<i>évfolyam</i>	9. NYEK	10.	11.	12.	13.
<i>heti óraszám</i>	12	5	4	4	2

Az alacsonyabb óraszám adta buktatókról és megoldási lehetőségekről az ajánlás 3. részében olvasható részletesen. Itt is fontos azonban kiemelni azt, hogy az érettségi vizsga letétele után is folytatódjon a nyelvtanítás.

Az egyből természetesen felmerülő kérdésre, azaz hogy „De honnan szedjük ennyi órát?”, a következő táblázatban felsorolt opciók adhatnak választ:

Módszer	Megjegyzés	Heti óraszám
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Fakultációs órakeret</i> • <i>Szabadon választott órakeret</i> • <i>Tanulószoza, tehetség gondozás</i> 	12-13. évf.	4
<i>Nyelvi órák átcsoportosítása</i>	Ott, ahol a tanuló két idegen nyelvet tanul, lehetőség van arra, hogy az egyiket magasabb óraszámúban, intenzíven tanulja, és a megfelelő nyelvi szint elérése után a második vagy harmadik idegen nyelv visszakapja az óraszámot.	1-2
<i>Hivatalos órakereten kívüli formák</i>	Az iskolában működő egyesület ill. alapítvány támogat nyelvórákat, intenzív nyelvi kurzusokat.	Igény és lehetőség szerint
<i>Tantárgyközi integráció</i>	Közismereti és szaktárgyi órákon, lásd 3. rész.	1

<i>Világ - Nyelv pályázati lehetőségek</i>	Pl. Élesztő program – anyagi forrás pályázható a kevésbé tanított nyelvek bevezetésére.	2-3
<i>Comenius nyelvi asszisztens pályázat</i>	Pályázati felhívás: www.tpf.iif.hu (Socrates/Comenius nyelvtanár asszisztens fogadása)	10-12

4.2 Az idegen nyelvi munka dokumentálása

A NYEK-es oktatás újszerűsége miatt igen nagy hangsúlyt kell fektetni az osztályban folyó munka dokumentálására. A leírt tapasztalatok, élmények, problémák megkönnyítik a következő ilyen oktatási rendszerrel működő osztályok tanításának előkészítését. A közösen vezetett dokumentáció közelebb hozza egymáshoz az együtt tanító kollégákat, lehetővé teszi, hogy a folyamatos eszmecsere segítségével bővüljön módszertani tárházunk is.

A dokumentációnak és az ehhez szükséges együttműködésnek, rendszeres konzultációnak számos formája lehetséges. Mind a tényszerű megállapítások (pl. átvett feladatok), mind a szubjektív, affektív észrevételek igen nagy információértékkel bírnak. A következő táblázat néhány lehetséges formát sorol fel, ezeken túl azonban még számos más módszer felhasználható.

Módszer	Leírás
<i>Naplóvezetés</i>	A nyelvi csoportot tanító nyelvtanárok közös füzeté, melybe minden óra/órablokk után leírják, mit végeztek el, milyen nehézségekkel szembesültek stb., és néhány szóval összefoglalják véleményüket, gondolataikat az óra/órák sikerességéről. Javaslatokat szintén tehetnek a másik tanár felé. A csoport füzetét minden őket tanító nyelvtanár vezeti, öt éven át.
<i>Rendszeres konzultáció</i>	Állandó rendszerességgel (pl. hetente) egy órát a csoportot/osztályt tanító tanárok összeülnek és kicserélik tapasztalataikat. A főbb pontokról az osztályért felelős tanár jegyzeteket készít, melyet kollégái rendelkezésére bocsát.
<i>Egymás óráinak látogatása</i>	Előre elkészített megfigyelési szempont lista segítségével a csoportot tanító (nem feltétlenül ugyanazt a nyelvet tanító) nyelvtanárok megnézik, hogyan dolgozik a csoport más tanárokkal, ez előtt és után óramegbeszélést tartanak.
<i>Közös értékelés</i>	A nyelvi tesztek (formatív és szummatív értékelést egyaránt) közösen állítják össze, bonyolítják le és értékelik.

4.3 Tantervjavaslat

A következő idegen nyelvi tanterv célja, hogy segítségül szolgáljon a nyelvi előkészítő évfolyammal induló oktatás 9-13. évfolyamon történő bármilyen idegen nyelvi munkájának megtervezéséhez és előkészítéséhez, valamint a középiskolákban kötelező idegen nyelvi program (helyi tanterv) összeállításához.

Felhasznált segédanyagok:

- Ajánlás a NYEK-kel induló oktatás idegen nyelvi tartalmához (<http://www.om.hu/main.php?folderID=412>)
- Segédlet a NYEK-kel induló oktatás 9. évfolyama idegen nyelvi tantervének kialakításához (<http://www.om.hu/main.php?folderID=412>)
- Jelentés a nyelvi előkészítő évfolyamos tanulók körében a 2004/2005. tanév őszi és tavaszi félévében elvégzett felmérésről angol és német nyelvből (<http://www.om.hu/main.php?folderID=412>)
- Akkreditált továbbképzés a NYEK idegen nyelvi tartalmához
- Nemzeti Alaptanterv 2003 (<http://www.om.hu/main.php?folderID=391&articleID=1478&ctag=articlelist&iid=1>)
- Érettségi követelmények (<http://www.om.hu/main.php?folderID=408&articleID=2308&ctag=articlelist&iid=1>)
- Közös Európai Referenciakeret , Európa Tanács szintleírásai (PTMIK, 2002)
- Kerettanterv a gimnázium 9-12. osztályára, Első idegen nyelv (<http://www.om.hu/main.php?folderID=390&articleID=947&ctag=articlelist&iid=1>)
- Tanmenetjavaslat a NYEK számítógépes nyelvóráihoz (<http://www.om.hu/main.php?folderID=710&articleID=4202&ctag=articlelist&iid=1>)

A leírtak egy konkrét, a fenti kutatásban leggyakoribbnak bizonyult helyzetre vonatkoznak – egy gimnáziumi osztály első idegen nyelvét heti 12 órában tanulja. Fontos kiemelni itt is, hogy a NYEK-es oktatás megfelelő teret biztosít két idegen nyelv bevezetéséhez valamint kevésbé tanított nyelvek oktatásához, amennyiben a megfelelő feltételek adottak.

A lenti táblázat segítségével, a megfelelő pontok módosításával *a tantervjavaslat más szituációkra* (más igények, más óraszám stb.) *is feltétlenül adaptálható.*

Idegen nyelvi program a 2005/2006. tanév nyelvi előkészítő osztályának első idegen nyelvéhez

Iskola neve	
Iskola típusa	gimnázium
Osztály típusa	nyelvi előkészítő osztály
Osztály elnevezése	9. NYEK
Első idegen nyelv	Angol/ Német/Spanyol/ Francia
Csoport létszáma	18
Tanulók nyelvi szintje	nem kezdő (hozott nyelv - általános iskolában a 4. osztálytól, A1 illetve A1-)
Felhasznált tankönyv	
Felhasznált segédanyagok	
A 9. évfolyamon az első idegen nyelvet oktató nyelvtanárok neve	
Együttműködés formája	közös írásos dokumentáció vezetése, rendszeres konzultáció, közös évvégi értékelés
Oktatás megosztása	napok szerint
A 10-13. évfolyamokon tervezett nyelvtanárok neve	

Évfolyam	Tervezett óraszám az első idegen nyelvre	Célként kitűzött nyelvi szint az első idegen nyelvre
9.	12	A2+
10.	5	B1
11.	5	B1+
12.	5	B2
13.	3	B2, B2+

Az osztályban folyó angol nyelvi oktatás célja, hogy a tanulók a nyelvet az igényeiknek, szükségleteiknek megfelelően, az élet minden helyzetében megfelelően használni tudják. A nyelv eszközként, készségként való használata hozzásegíti őket ahhoz, hogy a munkaerőpiacon lehetőségeik bővüljenek, így céljaikat elérhessék. Az első idegen nyelv alapos ismerete alapul kell hogy szolgáljon majd ahhoz is, hogy megszerzett nyelvtudásukat fenntartani és bővíteni tudják, valamint további idegen nyelvek elsajátításakor erre támaszkodni tudjanak. A nyelvi fejlődést minden év végén kalibrált szintellenőrző tesztekkel végezzük el. Az emeltszintű érettségire a csoport a tervek szerint a 12. évfolyamra készül fel. A sikeres érettségi után a tananyag a tanulók körében végzett igényfelmérés alapján kerül megállapításra.

Évfolyam	Fejlesztési feladatok	Témakörök, szókinés	Tantárgyközi integráció	Értékelés
9.	<p>Beszédértés: értse meg a köznyelvi beszéd főbb vonalait, ha azok számára ismert témákról szólnak valamint a világos, nem túl hosszú üzeneteket, bejelentéseket.</p> <p>Beszédképesség: tudjon részt venni mindennapi témáról szóló beszélgetésben. Képes legyen magát megértetni, leírni az érdeklődéséhez tartozó dolgokat, és egyszerű módon álláspontját kifejteni, megvédeni.</p> <p>Olvasásértés: Értse meg a hétköznapi témákról szóló szövegek lényegét. Legyen képes a lényeges és a lényegtelen információt megkülönböztetni</p> <p>Írás: Tudjon megfogalmazni egyszerű, rövid, összefüggő szöveget hétköznapi témákban.</p>	<p>1, Személyes vonatkozások, család: a tanuló életrajza, életének fontosabb állomásai, családi kapcsolatok, mindennapos teendők, személyes tervek.</p> <p>2, Ember és társadalom: mások külső, belső jellemzése, a baráti kör, kapcsolatok a kortársakkal, felnőttekkel, családi ünnepek, öltözködés, divat, vásárlás és szolgáltatások pl. posta.</p> <p>3, Környezetünk: Az otthon, a lakóhely és környéke, városi és vidéki élet, növények és állatok a környezetünkben, időjárás.</p> <p>4, Az iskola: saját iskola bemutatása, órarend, tantárgyak, tanulmányi munka, érdeklődés</p> <p>5, A munka világa: diákmunka, tervek</p> <p>6, Életmód:</p>	<p>Heti egy órában számítógépes nyelvtanulás az OM által kifejlesztett tanmenet, tananyagjavaslat szerint.</p> <p>1. Témáktól függően közös óratervezés: informatika és idegen nyelv, pl.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kereső programok: Ünnepek ▪ Szövegszerkesztés: levélírás <p>2. A szaktanár saját óráján más tantárgyakban elsajátított ismereteket használ fel: informatika és matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ számítógép részei, matematikai alapkészségek, százalékszámítás ▪ függvények <p>matematika és célnyelvi civilizáció</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szöveges feladatok célnyelvi civilizációs tényeket, ismereteket közvetítenek (pl. mértékegységek nevezetességek méretei) 	<ul style="list-style-type: none"> • Év eleji szintfelmérés (OM által kidolgoztatott, angol nyelvi szintfelmérő teszttel) • Év eleji informális beszélgetés/kérdőív a tanulók céljairól, motivációjáról, korábbi nyelvtanulási tapasztalatairól • Rendszeres önértékelés, értékelés a tanórai teljesítmények alapján. • Tantárgyi értékelő lapokon az egyéni teljesítmények rögzítése.

				<ul style="list-style-type: none"> • Negyedévenként minden tantárgyra kiterjedő szöveges értékelés, valamennyi tanár egyeztetett véleménye alapján. • Komplex felmérés alapján, a tanév során tanult tantárgyak, készségek felmérése. • Az informatikai és idegen nyelvi szintet, valamint a többi tantárgyban elért eredményeket egy átfogó feladatsor méri. • Tanuló, szülői, tanári elégedettségi kérdőív. • Félévi, év végi értékelő műsoros est.
10.	<p>Beszédértés: Értse meg a köznyelvi beszédet főbb vonalaiban, ha az számára ismert témáról szól. Tudjon kiszűrni fontosabb információkat olyan rádió és tv műsorokban, melyek aktuális eseményekről ill. tanulmányaihoz, érdeklődési köréhez kapcsolódnak, és melyekben viszonylag lassan beszélnek.</p>	<p>A témakörökön belül az új tartalmakat jelöljük</p> <p>1, Személyes vonatkozások, család: a családi élet mindennapjai, munkamegosztás</p> <p>2, Ember és társadalom:</p>	<p>1. Projektmunka, amelynek során az idegen nyelv és idegen nyelvi civilizáció, anyanyelv, történelem, vizuális kultúra, ének, informatika tantárgyak integrációja valósul meg.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Arthur mondakör stb. (ld. 3.2.2) <p>2. Referátumok célnyelvi</p>	<p>A helyi tantervben megfogalmazottak szerint, a kétszintű érettségi mérési koncepcióját figyelembe véve és megőrizve az ön- és csoportos értékelés hagyományait.</p>

	<p>Beszéd-készség: Tudjon részt venni a nyelvterületen utazás közben felmerülő helyzetekben valamint ismerős, mindennapi témákról való beszélgetésben felkészülés nélkül. Egyszerű, összefüggő fordulatokkal képes legyen elmondani élményeit, céljait. Tudjon elmondani történetet, véleményt. Képes legyen röviden indokolni, magyarázatot megfogalmazni.</p> <p>Olvasásértés: Értse meg olyan szövegek lényegét, melyek hétköznapi témákkal foglalkoznak. Értse meg az eseményekről, érzelmekről, véleményekről szóló írásokat.</p> <p>Írás: Tudjon megfogalmazni egyszerű, rövid összefüggő szöveget ismert, hétköznapi témákban. Képes legyen beszámolni élményeiről, véleményéről.</p>	<p>női és férfi szerepek, társadalmi ünnepek, hasonlóság és különbség az emberek között</p> <p>3, Környezetünk: szolgáltatások a lakóhely környékén, mit tehetünk a környezet megóvásáért.</p> <p>4, Az iskola: a nyelvtanulás szerepe és fontossága, iskolai élet, hagyományok</p> <p>5, A munka világa: pályaválasztás, továbbtanulás</p> <p>6, Életmód: egészséges életmód és testápolás, étkezési szokások, gyógykezelés</p> <p>7, Szabadidő, művelődés: Internet, kulturális események,</p> <p>8, Utazás, turizmus: tömegközlekedés, külföldi nyaralás, egyéni és társasutazás</p> <p>9, Tudomány és</p>	<p>források alapján</p> <p>Idegen nyelv, bármelyik tantárgy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ célnyelvi forrásokból készített referátumok a tanóra témájához kapcsolódva <p>(történelem: London a Római Birodalomban, Germánia provincia, Hispánia, Gallia, magyar: Stratford upon –Avon, Shakespeare szülőhelye, Minnesängerek, Don Quijote, trubadurok)</p>	
--	---	--	---	--

		technika: népszerű tudományok, ismeretterjesztés		
11.	<p>Beszédértés: Értse meg a köznyelvi beszédet, ha az számára ismert témáról szól. Legyen képes követni az egyszerűbb érvelést. Tudjon kiszűrni fontosabb információkat olyan rádió és tv műsorokban, melyek aktuális eseményekről ill. tanulmányaihoz, érdeklődési köréhez kapcsolódnak.</p> <p>Beszédképesség: Tudjon részt venni a nyelvtérületen utazás közben felmerülő helyzetekben valamint ismerős, mindennapi témákról való beszélgetésben felkészülés nélkül.</p> <p>Összefüggő fordulatokkal képes legyen elmondani élményeit, céljait. Tudjon elmondani történetet, véleményt. Képes legyen állásfoglalását indokolni, magyarázatot megfogalmazni.</p> <p>Olvasásértés: Értse meg a jelenkor</p>	<p>A témakörökön belül az új tartalmakat jelöljük</p> <p>1, Személyes vonatkozások, család: szerepek a családban, generációk együttélése</p> <p>2, Ember és társadalom: barátság, szerelem, a tizenévesek problémái, társadalmi problémák, a fogyasztói társadalom</p> <p>3, Környezetünk: a lakóhely fejlődésének problémái</p> <p>4, Az iskola: iskolatípusok és iskolarendszerek Magyarországon és külföldön</p> <p>5, A munka világa: a munkavállalás körülményei,</p>	<p>1. Projekt munka, amelynek során a földrajz, biológia, magyar, idegen nyelv tantárgyak integrációja valósul meg. Téma: A középiskolások szerepe a környezetbarát magatartás kialakításában (Pl. kapcsolat teremteni egy külföldi középiskolai osztállyal, E-mailen keresztül közös tervet készíteni a projekt kivitelezésére, kiadvány készítése célnyelven)</p> <p>2. Vers és prózaíró verseny A személyes élmények vagy olvasottak alapján a célnyelvi életmód jellegzetességeinek bemutatása. Műfaja: Úti napló, esszé, vers.</p>	<p>A helyi tantervben megfogalmazottak szerint, a kétszintű érettségi mérési koncepcióját figyelembe véve és megőrizve az ön- és csoportos értékelés hagyományait.</p>

	<p>problémáival kapcsolatos szövegek lényegét. Értse meg az eseményekről, érzelmekről, véleményekről szóló írásokat.</p> <p>Írás: Tudjon világosan megfogalmazni egyszerű, összefüggő szöveget ismert, hétköznapi témákban. Képes legyen beszámolni élményeiről, véleményéről.</p>	<p>divatszakmák</p> <p>6, Életmód: étkezési szokások Magyarországon és külföldön, szenvedélybetegségek</p> <p>7, Szabadidő, művelődés: szabadidősport, élsport, a szabadidő szerepe</p> <p>8, Utazás, turizmus: idegenforgalom</p> <p>9, Tudomány és technika: a tudományos és technikai fejlődés hatásai a társadalomra</p>		
12.	<p>Beszédértés: Értsen meg hosszabb előadást, legyen képes követni az összetett érvelést. Értse meg a rádió és tv aktuális eseményiről szóló műsorokat, valamint a köznyelvet használó játékfilmek többségét.</p> <p>Beszédképesség: Természetesen és folyékonyan tudjon részt venni anyanyelvű beszélőkkel folytatott</p>	<p>A témakörökön belül az új tartalmakat jelöljük</p> <p>1, Személyes vonatkozások, család: a család szerepe az egyén és a társadalom életében</p> <p>2, Ember és társadalom: előítéletek, a</p>	<p>Nyilvános beszéd+ vita idegen nyelven</p> <p>Téma: Munkavállalás lehetőségei külföldön. Formája: iskolai vetélkedő, vagy több NYEK-es iskola összefogásával fővárosi, vagy országos szintű rendezvény.</p>	<p>A helyi tantervben megfogalmazottak szerint, a kétszintű érettségi mérési koncepcióját figyelembe véve és megőrizve az ön- és csoportos értékelés hagyományait.</p>

	<p>beszélgetésben mindennapi témákról felkészülés nélkül. Tudja részletesen kifejtteni, megindokolni, megmagyarázni és védeni a véleményét, el tud mondani egy történetet.</p> <p>Olvasásértés: Értse meg a jelenkor problémáival kapcsolatos szövegek lényegét és a bennük lévő információt és érvelést. Értse meg az eseményekről, érzelmekről szóló irodalmi prózai szövegeket.</p> <p>Írás: Tudjon világosan, részletesen megfogalmazni összefüggő szöveget a jelenkor problémáival és érdeklődésével kapcsolatos témákban. Képes legyen beszámolni élményeiről, kifejtteni véleményét, érvelni egy álláspont mellett és ellen.</p>	<p>társadalmi problémák kezelése, az ünnepek fontossága , az öltözködés és társadalmi hovatartozás, viselkedésformák</p> <p>3, Környezetünk: a természet és az ember harmóniája, a környezetvédelem problémái</p> <p>4, Az iskola: iskolai hagyományok külföldön</p> <p>5, A munka világa: a munkavállalás lehetőségei külföldön</p> <p>6, Életmód: a gyógyítás egyéb módjai</p> <p>7, Szabadidő, művelődés: a művészet szerepe, a média és az Internet hatásai</p> <p>8, Utazás, turizmus: a motorizáció hatása a környezetre, a társadalomra</p> <p>9, Tudomány és technika:</p>		
--	---	---	--	--

		a tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatásai		
13.	<p>Beszédértés: Értsen meg hosszabb előadást, legyen képes követni az összetett érvelést. Értse meg a rádió és tv aktuális eseményiről szóló műsorokat, valamint a köznyelvet használó játékfilmeket.</p> <p>Beszédképesség: Természetesen és folyékonyan tudjon részt venni anyanyelvű beszélőkkel folytatott beszélgetésben mindennapi témákról felkészülés nélkül. Tudja részletesen kifejtetni, megindokolni, megmagyarázni és védeni a véleményét, tudjon hatásosan érvelni.</p> <p>Olvasásértés: Értse meg a jelenkor problémáival kapcsolatos szövegek lényegét és a bennük lévő információt és érvelést. Értse meg az eseményekről, érzelmekről</p>	<p>A témakörökön belül az új tartalmakat jelöljük</p> <p>1, Személyes vonatkozások, család: a családi szerepek változása</p> <p>2, Ember és társadalom: az emberi kapcsolatok minősége: szerelem, házasság, lázadás és alkalmazkodás, reklámok</p> <p>3, Környezetünk: a környezetvédelem új lehetőségei</p> <p>4, Az iskola: esélyteremtés, hátránykompenzálás</p> <p>5, A munka világa: alternatív munkavállalási lehetőségek, egy életen át való tanulás</p>	<p>Pályázat Téma: A középiskolai évek. A téma irodalmi feldolgozása célnyelven. A pályaművek az iskolaévkönyv részét, mellékletét képezik majd.</p>	<p>A helyi tantervben megfogalmazottak szerint, a kétszintű érettségi mérési koncepcióját figyelembe véve és megőrizve az ön- és csoportos értékelés hagyományait.</p>

	<p>szóló irodalmi prózai szövegeket. Írás: Tudjon világosan, részletesen megfogalmazni összefüggő szöveget a jelenkor problémáival és érdeklődésével kapcsolatos témákban. Képes legyen beszámolni élményeiről, kifejtteni véleményét, hatásosan érvelni egy álláspont mellett és ellen.</p>	<p>6, Életmód: ételspecialitások itthon és külföldön, a kultúrált étkezés feltételei és fontossága 7, Szabadidő, művelődés: veszélyes sportok, művészeti irányzatok 8, Utazás, turizmus: az idegenforgalom jelentősége 9, Tudomány és technika: modern információs és kommunikációs technológiák</p>		
--	--	--	--	--

1. sz. melléklet

Világ – Nyelv / Váltogató és Nyelv + szakma alprogramokban elkészített oktatási segédanyagok

Intézmény neve	Város	Tantárgy, 2003	Nyelv, 2003	Tantárgy 2004	Oktatási segédanyag nyelve, 2004	Év-folyam, 2004	1 Partner intézmény neve	1 Partner város	2 Partner intézmény neve
Bárczi utcai Kincsesház Általános Iskola	Budapest			biológia	angol	5-8.	Laborc utcai Kincsesház Általános Iskola	Budapest	Mártírok utcai Kincsesház Általános Iskola
Vocational Academy Alapítvány	Győr	könyvelési alapismeretek	angol	éneke-zene	angol	5-6.			
Öveges József Gyakorló Középiskola és Pedagógiai Szakszolgálat	Budapest			földrajz	angol, német	10.			
Eötvös József Szakképző és Művészeti Szakközépiskola	Miskolc			építőanyagipari szakmacsoport tantárgyai: kőműves és kőfaragó, asztalos, ács, tetőfedő, gáz- és központi fűtészerező, vízvezeték szerelő, szobafestő-mázoló, hideg-meleg burkoló	angol, német	9-14.	Four Season Bt. (Miskolc)	Miskolc	
Euro Szak- és Szakközépiskola	Debrecen			matematika	angol	9.	Debreceni Egyetem Matematika i és Informatika i Intézet	Debrecen	

II. Rákóczi Ferenc Körzeti Általános Iskola	Vilmány			biológia, földrajz	angol	5-6.	Polgármest eri Hivatal Közoktatási Ellátási Körzet	Encs	Szepsi Csombor Márton Általános Iskola
Lauder Javne Zsidó Közösségi Iskola	Budapest			történelem	angol	9-11.			
Idegennyelvi Továbbképző Központ	Budapest	idegenforgalom	német, angol				Hansági Ferenc Vendéglátó ipari és Idegenforga lmi Szakközépi skola	Szeged	Mimóza Kommunikációs Kft.
Berzeviczy Gergely Közgazdasági és Külkereskedelmi Szakközépiskola	Budapest	angol nyelvű országok civilizációja, történelem, gazdasági környezetünk	angol				II. Rákóczi Ferenc Fővárosi Gyakorló Közgazdasá gi Középiskol a	Budapest	
II. Rákóczi Ferenc Fővárosi Gyakorló Közgazdasági Középiskola	Budapest	matematika: vektorok, koordinátageometria; gazdasági nyelv;	német						
		matematika: exponenciális és logaritmikus egyenletek, egyenlőtlenségek; gazdasági nyelv; interaktív gyakorlatok gazdasági témában; történelem: az ókori kelet, ókori Görögország és ókori Róma; földünk és környezetünk	angol				Berzeviczy Gergely Közgazdasá gi és Külkereske delmi Szakközépi skola	Budapest	

J. L. Seagull Alapítványi Középiskola Nyelvtanári Munkaközösség	Salgótarján	titkári ismeretek; vendéglátás, szállodaismeret	német, angol				ILS Nyelviskola Kft	Salgótarján	J.L.S. Alapítványi Középiskola Szaktanári Munkaközössége	S
Hunfalvy János Fővárosi Gyakorló, Kéttannyelvű Külkereskedelmi, Közgazdasági Szakközépiskola	Budapest	mikro- és makroökonómia	angol							
Kossuth Lajos Közgazdasági Szakközépiskola	Budapest	marketing, piackutatás, kereskedelmi ismeretek, külkereskedelmi ismeretek, közgazdaságtan, gazdasági ismeret, pénzügy, vámismeret	angol				Körösy József Közgazdasági és Külkereskedelmi Szakközépiszkola	Szeged	Kazinczy Ferenc Szakközépiskola, Kollégium	S
Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar	Szeged	Történelem, biológia, földrajz	angol				Petőfi Sándor Általános Iskola	Szeged	SZTE JGYTF Gyakorló Általános Iskola	S
Karinthy Frigyes Gimnázium	Budapest	matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, történelem	angol							